

JOHANNES V. JENSEN

JENSENMUSEET

NYHEDSBREV NR. 3, 2021 THIT JENSEN

Ved årsskiftet

Museumsåret har været en blanding af vind og sol, heldigvis mest af det sidste.

Før og efter årsskiftet 20-21 var hverdagens begrebsverden præget af smittetal og kurver - og samværsformerne var restriktive. Støtteforeningens generalforsamling i slutningen af 2020 endte med aflysning lige som øvrige arrangementer som f.eks. fødselsdagsfejringen af vore to forfattere i januar 21, som vi regner med at råde bod på i det nye år.

Generalforsamlingen blev afviklet den 28.10. 2021 med Kirsten Moesgaard som dirigent. Bestyrelsens sammensætning er:

Else Marie S. Drost fmd., Hans Støttrup Jensen næstfmd. og sekretær, Mona Jensen kasserer, Inger Lise Jæger, Lizzi Husted, Lillan Gross, Inge Lund suppl., Ole Wøide suppl., Tommy Larsen er valgt af Lions Club, Farsø, idet den tidligere repræsentant, Torben Pind, er afgang ved døden. Torben har gennem en årrække bidraget positivt til museets udvikling med både viden og engagement. Æret være hans minde.

Trods en nedlukket periode har museet haft et godt år med gennemsnitligt øget besøgstal og indtægter sammenlignet med tidligere år.

Ikke mindst teatersamarbejdet om Valkyriens kamp trak mange gæster i sit spor, og busselskaber begyndte at indfinde sig hen på året.

Museet har især haft stor glæde af at kunne fremvise værker i foyeren af de fynske malere og keramikeren Grete Jensen, takket være udlån fra Johs. Larsen Museet og børnebørn af Johs. V. & Else Jensen.

I det kommende år bliver foyeren udsmykket med gobelinvævninger, udført af kunstneren Jytte Helms, som også bidrager med akvareller inden for det samme tema, Den lange rejse, der vil blive belyst fra både en litterær og en historisk vinkel.

Støtteforeningens nyhedsbrev vil fra årsskiftet overgå til at blive begivenhedskalender, med stort og småt fra museet som udsendes digitalt ca en gang om måneden.

Tak for i år - for besøg og trofast deltagelse i vore arrangementer.

I ønskes en glædelig jul - på gensyn i det nye år.

Else Marie Spanggaard Drost

Fmd. for Johs V. Jensen & Thit Jensen Museets Støtteforening

Johannes V. Jensen og Thit Jensen Museet er blevet et af landets store forfattermuseer

2021 blev atter en sæson på museet præget af coronarestriktioner. Vi skulle langt hen i maj, før vi igen kunne slå dørene op for gæster, der skulle forevise coronapas eller gyldig coronatest - og først fra starten af august måned blev restriktionerne endeligt ophævet. Men trods alle vanskeligheder blev 2021 alligevel et travlt år på museet med et højt aktivitetsniveau og en stor publikumstilstrømning, ikke mindst fordi de store grupper efter halvandet års fravær igen bookede besøg hos os. Målt på antal gæster og omsætning tegner 2021 derfor til at blive et rekordår.

Museets nye haveanlæg

Et af årets højdepunkter var indvielsen af museets nye haveanlæg. Beskedenhed er en himmerlandsk dyd. Men ved indvielsen af anlægget måtte bestyrelsesformanden i sin velkomsttale dog modstræbende indrømme, at museet efter en lang periode med mange udvidelser og knopskydninger nu hører til blandt landets store forfattermuseer.

Indvielsen af haven fandt sted søndag d. 19. september. Forinden havde museets gæster allerede haft glæde af haven som et rekreativt opholdssted og som et museumsrum, der med sin nordiske birkeskov og sin bambus af fjernøstlig oprindelse anslår den kosmopolitiske stemning, som er knyttet sig til Johs. V.'s og Thits forfatter-skaber.

Vægfrisen i den nye have

På forsiden: Gobelin af Gunnung Api/Den lange Rejse

Haven giver både børn og voksne mulighed for at opleve de to forfatterskaber på en ny og anderledes måde. En smuk frise med tableauer fra Johs. V.'s store udviklingsepos "Den Lange Rejse" udsmykker den sydvendte museumsfacade ud mod haven. Her kan man med mobiltelefon via QR-koder logge sig ind på frisens illustrationer og høre uddrag fra "Den lange Rejse". På en anden facade er de to forfatteres "himmerlandske steder" markeret på et egnskort, der på lignende vis giver muligheder for med mobilen at lytte til de historier, som Thit og Johannes har knyttet til stederne.

Som en påmindelse om Johs. V.'s store interesse for den nordiske istid, der efter hans opfattelse var civilisationens fødested, rummer haven også en stensamling med ledeblokke ført hertil af istidens store gletsjere. Ved hjælp af en vægplanché kan man bestemme ledeblokkenes type, herunder deres oprindelse i det skandinaviske grundfjeld, og på denne måde følge de store gletsjefremstød, som har formet nutidens danske landskaber. Endelig finder man i læ af havens birkeskov "Thits Corner" med en iøjnefaldende talerstol, som står til rådighed for alle, der vil afprøve deres retoriske talent.

Men man kan også slå dig ned i et af havens små intime opholdsrum, nyde solen og en kop kaffe og bagefter se en af museets særudstillinger i havens baghus, der er indrettet som nyt udstillingslokale.

Markante særudstillinger

Museets gæster har i årets løb kunnet fornøje sig med et stort og varieret udbud af aktiviteter, heriblandt årets to særudstillinger. Sæsonens første særudstilling - "Fra Den Nye Verden" - var fra sidst i april måned tilgængelig i havens baghus, som dermed fik sin debut som udstillingslokale. Udstillingen er blevet til i et samarbejde med Udvandrerarkivet i Ålborg. Med fotos fra arkivets store samlinger, akkompagneret af tekster fra Johs. V.'s mange besøg i USA, gav udstillingen et levende indblik i det ensomme og barske udvandrersliv for de ca. 300.000 danskere, der tog turen over Atlanten til det forjættede land.

Temaet for sæsonens anden særudstilling var Johs. V.'s livslange venskab med de fynske malere Johs. Larsen, Fritz Syberg og Peter Hansen. Til udstillingen var der fra Johs. Larsen Museet og Johs. V.'s familie indlånt malerier og keramiske arbejder, som sammen med udstillingens pjece tegnede billedet af et dybfølt venskab forankret i et fælles overordnet kunstsyn.

Udstillingens scoop var det ikoniske maleri "Frokosten" udført af Fritz Syberg og inspireret af Johs. V.'s frivole og erotiske digt "Ved Frokosten". Når det var muligt at præsentere dette pragtstykke på udstillingen, skyldtes det stor velvillighed fra Johs. V.'s familie, der i årenes løb engageret har støttet museet med donationer og lån af en lang række effekter til vores udstillinger.

Udstillingen blev suppleret med et foredrag af afdelingslederen fra Johs. Larsen Museet, Jeppe Priess Gersbøll, der med stor indsigt fortalte om Johs. Larsens kunst- og natursyn.

Fritz Syberg "Ved Frokosten", 1906

Valkyriens kamp

Som et nyt og spændende indslag bød året også på teaterforestilling. Forestillingen med titlen "Valkyriens kamp" skildrer Thits stormfulde liv splittet mellem kærlighed og arbejde. Samarbejdspartnerne i dette projekt var Vesthimmerlands Teaterforening og turnégruppen Det Flydende Teater, der med inspiration fra bl.a. besøg på museet producerede den nye forestilling om Thit. Forestillingen fik turnépremiere på Farsø Hotel d. 24. august - i øvrigt ledsaget af hotellets fornemme teaterservering - og er efterfølgende blevet opført 80 forskellige steder i landet.

I tilslutning til forestillingen blev der på museet afviklet en foredragsrække med fokus på de stærke kvinder i historien og litteraturen. Anne Lise Marstrand-Jørgensen fortalte om sin anmelderroste roman "Margrethe I", filminstruktør-

ren Edith Tvede viste i Års Teaterbio sin kortfilm om Margrethe I, "Semiramis", og afslutningsvis berettede forfatteren Leonora Christina Skov - for en fyldt foredragssal - om sin seneste roman "Hvis vi ikke taler om det".

Leonora C. Skov signerer bøger på museet

Digterruten på Louns, foredrag og koncerter

Et sidste større projekt i det forgange år var åbningen af Johs. V.'s digterrute på Louns. Digterruten er en del af et landsdækkende net af digterruter finansieret af Nordea og med professor Johs. Nørgaard Frandsen som projektleder. Under mottoet "Ud i naturen og ind i litteraturen" kan man møde Danmarks største fortællere i de landskaber, som har præget og inspireret dem. Louns-halvøen var Johs. V.'s ungdomslandskab, som formede den unge digter og satte sig sine varige spor i hans forfatterskab.

Udover de særlige arrangementer har året som sædvanligt budt på byvandring i Farsø, kreative aktiviteter for børn, litterære studiekredse samt foredrag med oplæg af bl.a. Chr. Jensen, Politikens chefredaktør, Sune Berthelsen, Georg Brandes Selskabet og Troels Laursen, sognepræst og kulturformidler. Sæsonen blev afsluttet med en intimkoncert på museet med amerikansk inspireret folkemusik. Koncerten var et resultat af vores samarbejde med musikhuset ALFA.

Samarbejde er alfa og omega

Realiseringen af årets alsidige program har - som det fremgår af de omtalte arrangementer - været betinget af et omfattende samarbejde med andre kulturelle aktører fra såvel det lokale som det regionale og nationale område. Det er museets intention at fastholde og udbygge det netværk, som er skabt gennem disse ar-

rangementer. Samarbejde med en bred vifte af kulturinstitutioner er en forudsætning for, at vi også i fremtiden kan udvikle museets formidling og skabe spændende arrangementer på et højt kvalitetsniveau.

Fuldt hus på museet til en Syberg-frokost

Fra Johs. V. Jensens digterrute på Louns

Det kommende år

Med indvielsen af museumshaven har vi - i hvert fald foreløbig - afsluttet de store anlægsprojekter på museet. I de kommende år kan vi derfor koncentrere kræfterne om at udfylde de fornemme rammer med aktiviteter, som lever op til vores ambitioner om at være et levende kulturhus, der på en vedkommende og nærværende måde fører det berømte søskendepars forfatterskaber ind i nutiden.

Med den ambition in mente er planlægningen af den nye sæson gået i gang. Vi kan allerede nu røbe, at 2022 også vil byde på to særudstillinger - den ene med den foreløbige titel "Den Lange Rejse - Johs. V.'s store udviklingsepos" og den anden med arbejdstitlen "Over stregen - Johs. V. og Thit i satiretegnernes streg".

Lad os afslutningsvis, som en opmuntring i den mørke tid vi er på vej ind i, tage forskud på forårets komme og på den nye museumssæson med Johs. V.'s verselinjer fra digtet om Kong Skjold:

**Lysfyldt Morgen, til Marven kold,
med Rim paa Tage og Træer!
En Fuglestemmes Vellyd fornemmes -
Eja, den første Stær!**

12

HIMMERLANDSKE FORTÆLLINGER

1. Den Himmerlandske blæst

Här hvad Johs. V. Jensen skrev om de vindmøsteste Himmerlandske hør-sønter.

2. Himmerlands arkæologi

Här Johs. V. Jensen fortælle om Himmerlands fortid og mange arkæologiske fund.

3. En beboer af jorden

Här Johs. V. Jensens beskrivelse af Vesthimmerlands hede samt særlingen og snæbøeren Vagn.

4. Jomfruerne på Thorupgaard

Här Thit Jensens dramatiske fortælling om de to Jomfruer på Thorupgaard.

5. Himmerlandsk musik

Här Johs. V. Jensen fortælle om de to brudegængsmærker fra hans barn- og ungdoms Himmerland.

6. Kimbrernes tog

Här Johs. V. Jensens beskrivelse af de kimbrerordninger, der drev Himmerlands Kimbrers togstøb.

7. Kirken i Farsø

Här Johs. V. Jensens erindring om et tillidsfuldt møde og om, hvordan hans kunstgæstede blev vakt.

8. Johs. V. Jensens mindesten

Här om mindestenen for Johs. V. Jensen og motivet udgirt af billedhuggeren Mogens Røggild.

9. Den hovedløse præst

Här Thit Jensens fortælling om den stridbare præst Hr. Mads og hans dramatiske død og genopdrækning.

10. Svingelbjerg og Bonderup

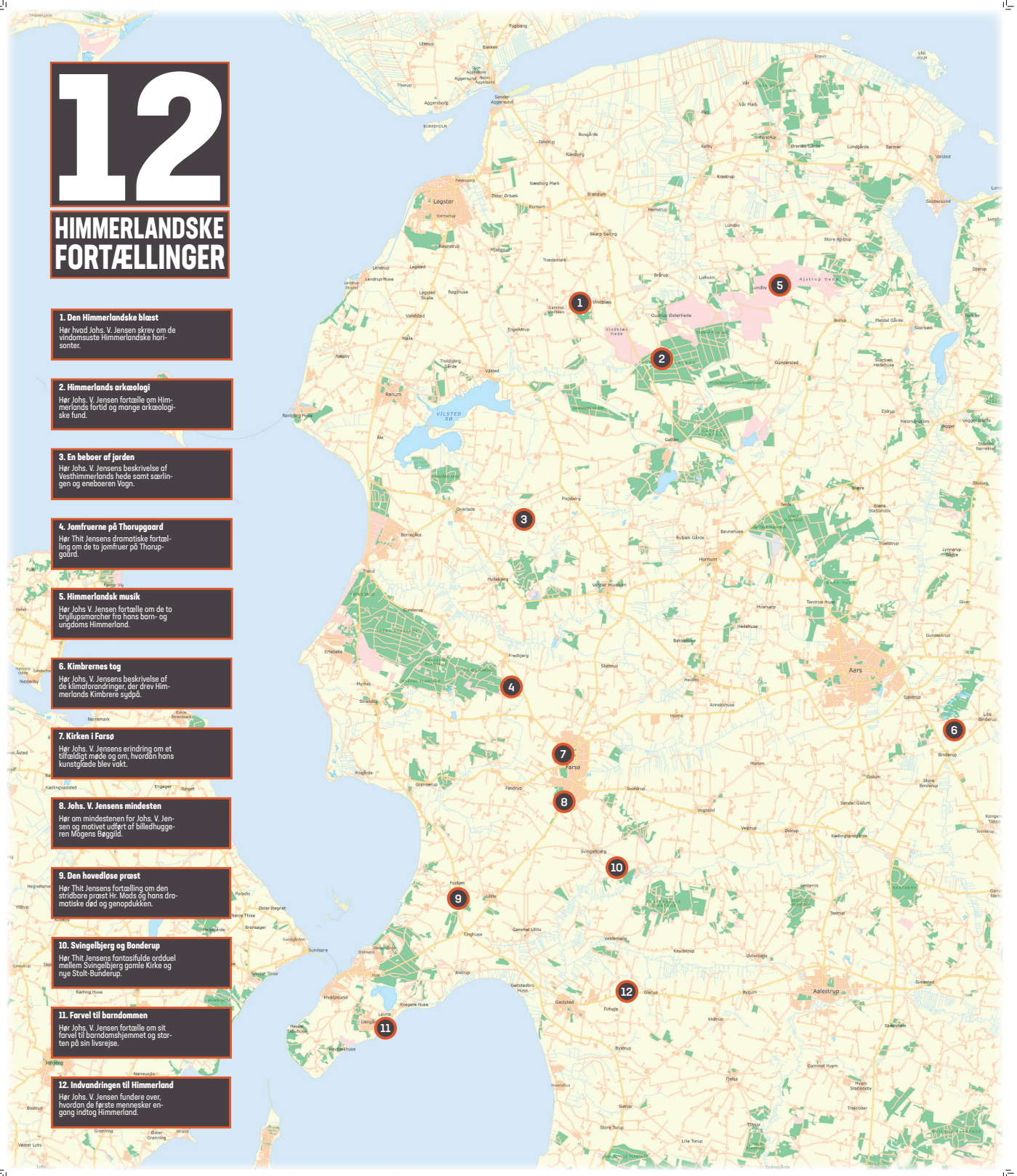
Här Thit Jensens fantasifulde ordduel mellem Svingelbjerg gamle Kirke og nye Stolt-Bunderup.

11. Færel til barndommen

Här Johs. V. Jensen fortælle om sit færel til barndomshjemmet og starten på sin livrejse.

12. Indvandringen til Himmerland

Här Johs. V. Jensen fundere over, hvordan de første mennesker engang indtog Himmerland.

I museumshaven kan man se et stort Himmerlandskort med 12 fortællinger fra særlige lokaliteter. Fortællingerne kan man lytte til på sin telefon. Scan QR koderne herunder og få en forsmag på Johs V.'s tanker om Himmerlands Arkæologi, og Thits fortælling Den hovedløse præst.

Nye udstillinger 2022

I 2022 kan man se to nye udstillinger på museet. Sæsonåbningen 2. april står i Den lange Rejse's tegn. Titlen er naturligvis hentet fra Johs. V. Jensens store romanfortælling der skildrer menneskets udvikling fra urtiden og frem til begyndelsen af den moderne tid: Christoffer Columbus opdagelse af Amerika. Det var ikke mindst Den lange Rejse, som i 1944 skaffede Johannes V. Jensen Nobelprisen i litteratur.

Foruden bøger og tekster udstiller museet 3 store gobeliner samt en række akvareller af kunstneren Jytte Helms, alle med motiver fra Den lange Rejse. Gobelinerne tilhører museet og har en årrække været opmagasineret men er nu igen blevet hentet frem i dagens lys. Akvarellerne er hjemlånt til lejligheden.

Sidst i juni kommer der fokus på både Johannes V og Thit. Udstillingen "Over strengen" kommer til at handle om, hvordan satire- og karikaturtegnere ofte tog de to søskende under "kærlig" behandling i aviser og tidskrifter.

Hverken Johs. V og Thit holdt sig dog selv tilbage, når de med mellemrum langede ud efter kritikere, forfatterkolleger eller andre "fjender". Udstillingen giver på den måde et friskt perspektiv på den aktuelle debat om (manglende) god tone på de sociale medier, politisk korrekthed, krænkelsekultur osv. Det bliver garanteret ikke kedeligt...

Den kvindelige Taler: Jeg kan forsikrer Dem om, at om hundrede Aar vil Kvinderne klæde sig akkurat som Mændene.

En mandlig Tilhører: Meget muligt, men de vil være dobbelt saa længe om det.

Foreløbig arrangementskalender 2022

Johs. V's mørkefortællinger - oplæsningsaften i årets mørkeste tid

Onsdag d. 12. Januar kl. 19.00 - 21.00

Mørket har en fremtrædende rolle i Johannes V. Jensens første Himmerlandshistorier - både det stoflige mørke, mørkets gerninger, angstens mørke og vanviddets mørke. Efter en indledning om Johs. V.'s mørkefortællinger er der oplæsning af de to historier "Oktobernat" og "I Mørket".

Fødseldagsfrokost for Thit og Johannes

Søndag 23. januar. kl. 13.00 - 15.00

Vi fejrer Thit og Johannes fødselsdag (henholdsvis 19. og 20. januar) med en hyggelig frokost & underholdning. Museet er vært for de fire berømte stykker smørrebrød med dertilhørende øl/vand og snaps. Undervejs er der Himmerlandsk spillemandsmusik og causeri v. Peter Q. Rannes, Hald Hovedgaard. Vi slutter af med kaffe og lidt sødt.

Tilmelding senest mandag 17. januar..

Vildornen og Himmerlandstyren - Brandes og Jensen

Lørdag d. 26. februar kl. 14.00 - 16.00

Kom og hør foredraget om forholdet mellem Georg Brandes og Johannes V. Jensen. Fascination og frastødelse prægede relationen mellem to af vores største kulturpersonligheder. Lighederne mellem de to var mange og spændingerne store. De repræsenterede hver deres generation. Brandes introducerede det moderne mens Jensen introducerede modernismen. Sammenstillingen gør os klogere på Brandes og Jensen, gør os klogere på deres tid og gør os klogere på vores tid.

Lektor og tidligere formand for Brandesselskabet Sune Berthelsen besøger os igen og fortsætte fortællingen om litteraturen, religionen, det nationale, rejserne, kønnene og det at være moderne. Foredraget henvender sig til deltagere i forrige foredrag om "Jensen og Brandes" såvel som nytilkomne."

Fællessang for alle - SYNG DIG GLAD

Onsdag 19. marts kl. 9.30 - 11.00

Vi varmer op med en kop kaffe og synger derefter - så vidt muligt - kendte og glade sange. Else Marie Drost akkompagnerer sangene på klaver og fortæller lidt om fællessang som en kilde til livsglæde.

Det er gratis at deltage.

Arrangementet er en del af Vesthimmerlands Kulturuge

Racehygiejne i Danmark

Lørdag 12. marts kl. 14.00 - 16.00

Poul Duedahl (prof. AAU) kaster lys over mellemkrigstidens racehygiejne og den socialpolitiske indsats for at sikre et "sundt og levedygtigt" folk. Både Johs. V. og Thit Jensen tilsluttede sig aktivt periodens populære racehygiejniske synspunkter. På hver deres måde var de fortalere for en idé, som eftertiden har placeret i et fjernt hjørne af historiens pulterkammer.

Foredraget knytter an til udstillingen "Anbragt - Livø Anstalten 1911-1961" på Vesthimmerlands Museum, og er en del af Vesthimmerlands Kulturuge

Den lange Rejse - Udstillingsåbning

Lørdag 2. april 14.00-16.00

"Dreng blev i det Nordlige. Han tog Ophold ganske alene mellem de kolde Bjerge og begyndte at ernære sig. Stormen og den flygende Sne blev hans Følgesvende - Afstandene hans Hjem."

Dreng. Hovedpersonen i Johs. V. Jensens roman *Bræen*. Akvarel af Jytte Helms til den kommende udstilling.